

ПОМОГНЕТЕ МУ НА ВАШЕТО БЕБЕ ДА РАСТЕ ПРАВИЛНО!

Принова во семејството!. Бебе меѓу останатите членови на семејството. Сите се среќни, му се радуваат, го набљудуваат, го разгалуваат и се разгалуваат себе си! Но, сосема е сигурно сите му мислат се најдобро. А тоа, бебето, расте пред нивните очи. Секојдневно се менува, открива нови нешта и ги радува останатите со својата различност. Бебето, всушност, расте!

Што е растењето?

Растењето претставува еволуција на организмот од ембрион до возрасна особа. Меѓутоа, растењето не е часовник на навивање кој ја исполнува биолошката програма на созревање на индивидуата. Напротив, растењето е процес на многу комплексни случувања кои доведуваат до конечното созревање. Тоа претставува динамична категорија на која влијаат многу фактори како: здравјето, болеста, повредите, околината, генетските фактори, полот, итн. И ако човечкото тело можеме да го анализираме во три просторни рамнини, четвртата димензија на биолошките организми е растењето. Оваа димензија ги разликува лекарите кои ја следат детската возраст од останатите. Таа им дава можност на педијатрите, детските ортопеди и слично да ја следат и искористат оваа димензија за растењето да биде успешно, а неговиот резултат да биде здрава единка.

Како да го искористиме растењето правилно?

Растењето зависи од повеќе фактори. Некои од нив се генетски и на нив не можеме да влијаеме или можеме да влијаеме многу малку. Но, постојат фактори на кои родителите и лекарите можат да делуваат и можат да обезбедат правилен раст. И покрај фактот дека секој биолошки организам се одликува со своја индивидуалност и дека е многу тешко да се постават правила и стереотипи на она што е “нормално и правилно”, сепак искуството не учи и ни наметнува некои правила како оправдани и корисни. Тоа е пред се потребата да ја следиме природата. Што значи тоа кога се во прашање новородените и малите бебиња?!

Природната положба на бебето во матката на мајката се одликува со специфична положба. (сл.1)

Таа положба е особено карактеристична за долните екстремитети. Тие се свиткани во колковите и колената, а освен тоа колената се оддалечени, односно колковите раширени. Таквата положба на долните екстремитети на новороденото овозможува идеален контакт помеѓу деловите на коските кои го сочинуваат колкот и на тој начин нивен правилен развој. Бидејќи природата го сторила своето, наша задача е само да го следиме тоа и да им овозможиме на детските ножиња и натаму идеална положба за развој. **Широкото повивање** овозможува и по раѓањето да се сочува таа положба и на тој начин да се обезбеди нормален и правилен растеж и развој на детските колкчиња. (сл.2)

Следејќи ја природната положба на бебето во матката на мајката и со примената на широко повивање покрај тоа што се обезбедува положбата на оддалеченост и раширеност на колковите, ножињата и натаму остануваат свиткани во колковите и колената и се дозволува нивно спонтано испружување. Тој процес е индивидуален и оди постепено, па токму затоа не треба да се форсира испружувањето на нозете при негата на детето. Оттаму, и **вежбите** на колкчињата треба да се прават во таква положба, односно со свиткани колкчиња и колена. (сл.3)

И секако, кога сме веќе кај свитканата положба на новороденото таа треба да се почитува и кога е рбетот во прашање, односно да се одбегнува положба при која рбетот ќе мора нагло да се истегнува како што е на пример **спиенето** на стомак во првиот период на животот. Таквата положба предизвикува директен стрес на рбетот и на тој начин може да влијае негативно врз неговиот развој. Затоа, препорачлива положба на спиење е на грб. (сл.4)

Што се случува ако не ја следиме природата?

Ако не ја следиме природата, значи дека и се спротивставуваме. Тоа секако има одраз во растењето на бебето. На пример, стариот начин на повивање на бебето со повој предизвикува целосно испружување на нозете во колковите и колената и нивно потполно приближување. Во такви услови детските колкови имаат неприродна положба за раст и развиток и се создаваат услови за развивање на неразвиени колкови (дисплазија) или пак изместени колкови (луксација). Овие состојби претставуваат **болести на колкот** и треба да се лекуваат. Лекувањето значи долготрајна примена на определени помагала кои повторно ги оддалечуваат нозете, односно, ја враќаат природната положба на колковите.

Секако, модерната медицина тежнее не само кон следење на она што природата го наложува како нормално, туку и кон рано откривање на определени недостатоци и нивно благовремено лекување. При тоа лекарите кои го следат овој период на детскиот живот сесрдно ја користат “четвртата димензија “, растењето, за да можат најбрзо и наједноставо да ги исправат недостатоците. Во детската ортопедија тоа се прави со **редовните ортопедски прегледи** при што покрај лекарскиот преглед се користи пред се **ултрасонографијата**, како безбедна а моќна метода во раното откривање на недостатоците на детскиот скелет.(сл.5)

Ултрасонографскиот преглед на новороденото овозможува објективен приказ на детскиот колк и можност за рано откривање на аномалиите во развитокот на колковите. Така се создаваат услови за нивно рано лекување и успешно излекување. Со тоа се овозможува детето нормално да зачекори во животот.

Да се вратиме пак на растењето. Растењето е континуум и затоа треба да се следи до завршетокот. Растењето е непредвидливо и асиметрично но претставува важна сила за промените што настапуваат во текот на детството. Да направиме таа сила да биде со нас!

Прим. Др. Иванка Стефановска,
Ортопед